

Sezen Tan'ı Anarken

Commemorating Sezen Tan

Nazlı Alkan*

Öz

26 Ağustos 2021 'de vefat eden seçkin dostum ve iş arkadaşım Sezen Tan 'ı anmak üzere kaleme aldığım bu yazıda onun kendine özgü kişilik özelliklerine değinilmiş, Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi 'nde önce kütüphaneci, sonra yönetici olarak geçirdiği meslek yaşamından söz edilmiş; onun kütüphanecilik alanındaki deneyim ve birikimine; Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi personeliyle ve bu kütüphanenin dışında çalışan meslekten kütüphaneciler ve kütüphane çalışanlarıyla ilişkilerine vurgu yapılmıştır. Son olarak da değerli bir iş arkadaşı ve yakın bir dost olarak bana katkıları, öğrettikleri ve hissettirdikleri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sezen Tan (Bir kütüphaneci ve kütüphane yöneticisi); Türk üniversite kütüphaneciliği; Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi; Atatürkçü kadınlar.

Abstract

This paper is written to commemorate my distinguished friend and colleague Sezen Tan who died in 26 th of August 2021. It emphasizes on her specific personal characteristics, in addition to her professional life in Hacettepe University Library, at first as a librarian and later as a library manager; it also emphasizes on her experience and accumulation in librarianship; her relationships with Hacettepe University Library staff and other professional librarians and non-professional library staff who work outside Hacettepe University Library. The paper concludes with her impact on myself and my feelings as a valuable colleague and as a close friend.

Keywords: Sezen Tan (A librarian and a library manager); Turkish university librarianship; Hacettepe University Library; Kemalist women.

Değerli dostum Sezen Tan ile ilk tanışmamız, ikimizin de Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin Kütüphanecilik Bölümü öğrencisi olduğumuz yıllarda değil, mezuniyetinden sonra, çalışmakta olduğum Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi'nde göreve başladığı zaman olmuştur, yani 1968 yılında. Kütüphanemizde göreve başlayan bu uzun boylu güzel kızın işine bağlı, çalışkan, ciddi, dürüst, yardım etmeyi, destek vermeyi seven güvenilir bir iş arkadaşı olacağını hemen

---

* Ankara Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. Emekli. E-posta: gnalkan@ankara.edu.tr
Ankara University, Department of Information and Records Management. Retired. E-mail:
gnalkan@ankara.edu.tr

Geliş Tarihi –Received: 23.11.2021

Kabul Tarihi – Accepted: 25.11.2021

Yayımlanma Tarihi – Published: 30.12.2021

sezmiştim. Aradan geçen yarım asrı aşkın zaman diliminde giderek gelişen arkadaşlığımız boyunca ilk izlenimimde hiç yanılmadığımı anladığım gibi, onun doğal olarak hemen fark edemediğim çeşitli güzel ve değişik yönlerini de keşfetme fırsatını buldum. Zamanla keşfettiğim bu farklı yönleri onu, temsil ettiği örnek insan modelinin daha da ötesine taşıyan, ona renkli ve canlı bir kimlik kazandıran özelliklerdi.

Sezen kütüphanemizde sürdürdüğü meslek yaşamında önce bir bölüm çalışanı, sonra bir bölüm şefi, daha sonra bir kütüphane müdiresi, nihayet bir Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi başkanı olarak bütün görevlerini başarıyla yürütmüş bir kütüphanecidir. Kütüphanemizin Ödünç Verme Bölümü'nün şefliğini yaptığı yıllarda, kendini göstermeye başlayan yöneticilik vasfı, sonraki yıllarda kütüphane yöneticisi olarak görevlendirilmesinin yollarını açmıştır. Ödünç Verme Bölümü'nde personeli koruyan, kollayan, destekleyen, kimseyi kırmadan istediğini yaptırabilen, sevilen ve sayılan bir şef. (Bölümündeki/kütüphanedeki erkek arkadaşların gönlünü almak için televizyon sağlayıp onlara önemli maçları izleme olanağı sunabilen bir şef veya yönetici olması, personeli ne kadar sevip saydığını gösterir. Onun bu davranışı, bölümün elemanlarından Seher'in unutamadığı bir anı olarak, vefatından hemen sonra Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi'nin eski çalışanları için oluşturduğumuz 'Kesme Kristaller' adlı WhatsApp grubumuzda dile getirilmiş ve gözlerimizi yaşartmıştır).

Kütüphane yöneticiliği ve daire başkanlığı yaptığı sonraki yıllarda da aynı şekilde bütün kütüphane bölümlerine, kütüphane personeline sahip çıkmış, işlere hakim tavrı, yapıcı, uzlaştırıcı, destekleyici yaklaşımları, sorunlara mümkün olan en isabetli, en akılcı çözümleri getirebilme yeteneğiyle beğenilen bir yönetici olmuştur. Onun yönetici olarak duruma göre tatlı veya sert yaklaşımları o kadar dozundaydı ki, bu yaklaşımları nasıl olursa olsun kütüphane çalışanları üzerinde her zaman olumlu bir etki bırakırdı. Ona karşı duyulan sevgi, saygı asla eksilmemiştir. Yalnız kütüphane personelinin değil, okuyucuların istek ve yakınmalarına karşı da duyarlıydı. Sorunlarını dile getirenleri anlamaya çalışan sabırlı ve sakin bir dinleyici olması önemli vasıflarından biriydi. İyi dinlemenin, sorunlara isabetli çözümler getirebilmek için gerekli olduğunu çok iyi bilirdi.

Sezen, sadece kütüphanedeki personelle değil, Hacettepe Üniversitesi'nin akademik ve idari personeliyle, hekimlerle, sağlık görevlileriyle de olumlu ilişkiler geliştirmişti. Gerek diğer üniversite kütüphanelerinin yöneticileri ve çalışanları, gerekse başka meslektaşları, kütüphanecilerin meslek derneklerinin yönetici ve üyeleri arasında çok itibarlı yeri olan, saygın kişiliğiyle kendisini sevdiren, görüşlerine başvuru müstesna bir kişi olmuştur.

Sezen, Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi'nin (MESEF) Kütüphanecilik Bölümü'nde 1972'de başlatılan yüksek lisans eğitimine devam eden ilk öğrencilerden biridir. Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi'nin meslekten kütüphanecileri olarak çoğumuzun başladığı, bir yüksek lisans tezi hazırlayıp mezun olduğu bu bölümde okurken onunla paylaştığımız pek çok anı vardır. Sezen hem aldığı yüksek lisans eğitiminden, hem de kütüphanedeki yöneticilik deneyimi ve birikiminden yararlanarak "Hacettepe Üniversitesi Kütüphane Hizmetlerinin Planlanmasına İlişkin Görüşler" başlıklı bir yüksek lisans tezi hazırlama girişiminde bulunmuş, tezini 1979'da tamamlamıştır. Aile ve iş hayatına ilişkin birçok zorlu işi arasına yüksek lisans eğitimini de katmış, pratikteki becerilerine akademik bir yön de ekleyerek başarıyla sonuca ulaşmıştır.

Onun annesi ve babası cumhuriyetin ilk kuşağından gerçek birer Atatürkçüydü. Annesi çok sevilip sayılan kıymetli bir ilkokul öğretmeni, babası ise kurtuluş savaşı gazisi olan saygın bir insandı. Annesinin mezun ettiği öğrenciler, öğretmenlerini yıllar geçse de unutamamışlar, uzun zaman sonra yaşlarını başlarını almış insanlar olarak bir araya gelmişler, sevgili öğretmenlerinin kızı olan Sezen'i bulmuşlar, onunla vakit geçirmişler ve birlikte annesini anmışlardı. Sezen bizlere onlarla geçirdiği anlamlı ve mutlu anları uzun uzun heyecanla, gururla anlatmıştı. Böyle takdir edilen seçkin insanların kızı olan Sezen, kuşkusuz onlara layık bir evlattı; iyi aile terbiyesi almış, Ankara Koleji mezunu, gerçek Atatürkçü bir cumhuriyet kadınıydı. Bu temeller üzerinde hem kendisini ve kişiliğini, hem de mesleğini geliştirebilmiş, bilgili, deneyimli, olgun, müthiş bir insandı.

Sezen uzlaştıracı, kendisine sır olarak verilen şahsi bilgileri mezara kadar içinde saklayabilecek karakterde, kimsenin dedikodusunu yapmayan, sıkıntılı günlerinde arkadaşlarının en büyük destekçilerinden biri olabilen, onların sevinçlerini içtenlikle paylaşabilen, çok sağlam ve güvenilir olan, nadir rastlanan özel kişilerdendi. Herkesin derdine deva olurken, kendi dertlerini içinde tutar, sıkıntılarını paylaşmayı hiç sevmezdi. Galiba kendi üzüntüleriyle başkalarını sıkmak istemiyordu. Bu ender görülen kişilik özelliği, vefatına neden olan hastalığını çok kişiden saklamasıyla da kendini gösterdi. Hastalığı hakkında kimseden bilgi alamıyor, birbirimizden duyduklarımızla yetinmeye çalışıyor, onu merak ediyor, ama bu yaklaşımına saygı duyarak susuyorduk. Yazlığından hasta olarak gelip hastaneye yattığını duymuştuk. 26 Ağustos 2021 günü beklenen acı haberi duyduğumuzda biricik Sezen'imizi ebediyen kaybetmenin derin üzüntüsüyle sarsıldık. Dostları olarak birbirimize kolumuzun kanadımızın kırıldığını söylüyorduk. Bundan sonra sıkıntılı günlerimizde ilk kimin bizi arayıp moral vereceğini, belki yanı başımızda olacağını, kimin teselli edeceğini, destek vereceğini, en mantıklı çözümü kimin dile getireceğini birbirimize sorup duruyorduk. Hepimizin zihninde zor günlerimizde Sezen'in arayıp teselli ettiğine, yanı başımızda olduğuna dair bir anı vardı. Yalnız zor günlerimizde değil, sevinçli günlerimizde de bizi ilk kutlayanlardan biri olurdu Sezen, hiç atlamazdı.

Sezen'le 50 yılı aşkın süre içinde öyle çok acı tatlı anıyı paylaşmışız ki, hangi birini dile getireceğimi bilmediğim için özel anılarımızı bir kenara bırakıyorum. Gençliğimizi, orta yaşlılığımızı, yaşlılığımızın başlangıç yıllarını birlikte geçirirken, birbirimizle daha çok yakınlaştık. Sevgi ve saygıyla dolu arkadaşlığımız daha da güçlendi. Hem iyi bir iş arkadaşı, hem yakın ve fedakar bir dost olarak yıllarca acılı günlerimde yanımda olup destek veren, sevinçlerimi paylaşan Sezen'den en çok neyi öğrendiğimi soracak olursanız yanıtımı şöyle verebilirim: Ondan en çok, icabında hızlı, icabında acele etmeden akılcı, mantıklı ve nesnel düşünmeyi, sakince sorunlara pratik ve isabetli çözümler arayıp bulmayı, başkasının da haklı olabileceğini hesaba katarak empati kurmayı, gerçek, tam zamanında ve yerinde yardımın nasıl sunulabileceğini, bir şeyi fazlaca kafaya takmanın yarardan çok zarar getireceğini, morali yüksek tutmayı, bütün bunların ne denli önemli olduğunu ve şu anda sayamayacağım birçok şeyi öğrendim.

Sevgili oğlu Barış'ın dediği gibi, o gerçekten iyi bir anne, iyi bir eş, iyi bir iş arkadaşı, iyi bir dosttu, kısacası pozitif yönleri fazla olan özel ve iyi bir insandı. İlaveten o iyi bir kütüphaneci, iyi bir yönetici, iyi bir iş kadını, iyi bir komşu, iyi bir akraba, iyi bir babaanneydi. Hatta iyi bir apartman yöneticisi bile olmuştu. Apartman yöneticiliğini, çeşit çeşit uğraşı

varken, küçük oğlunu büyütürken, kütüphanedeki çalışma hayatı bayağı hareketliyen yapmıştı. Cebeci'de oturduğu çok daireli büyükçe apartmanın yöneticiliğini yaptığını, onunla aynı apartmanda oturan bir aile dostumuzdan tesadüfen duymuştum. Sezen için “o çok yaman bir insan” demişti. Aynı anda birkaç çetin işi birlikte yapabilecek ya da birkaç güç durumu birlikte yürütebilecek kapasiteye sahip olan Sezen'in daha başka hangi işleri veya durumları aynı anda birlikte yürüttüğünü bilmesem de, tahmin etmem hiç zor değil.

Ayrıca, onun ev sahipliği o kadar mükemmeldi ki konuğunun/ konuklarının nelerden memnun kalacağını önceden kestirir, konuğu/ konukları gelmeden ayarlamalarını yapar, onu/ onları en mükemmel şekilde rahat ettirir ve ağırlardı. İkramı sever, hediye vermekten hoşlanırdı. İnsanları mutlu etmek onu mutlu kılardı. Sezen aynı zamanda uyumlu, neşeli bir seyahat arkadaşıydı. Birlikte çıktığımız gezilerde neşeyle paylaştığımız, yiyip içerek eğlendiğimiz zamanların anısı unutulmazdır. Sinema, konser, restoran ve kafelerde vb. paylaştıklarımızı, düğünlerde hoş vakit geçirmelerimizi ve benzeri nice etkinliklerimizi her zaman hatırlayacağım.

Son olarak yazmadan geçemeyeceğim bir şey var; Sezen beni bazen öyle sevgi dolu ve özel bir bakışla sessizce süzer, bana öyle bir muzipçe gülümserdi ki sanki “ben senin şu anda ne düşündüğünün, neleri aklından geçirdiğinin, neye üzüldüğün, neye sevindiğinin farkındayım, bilmediğimi zannetme sakın” derdi. Onun bu içten bakış ve gülüşünü unutmam mümkün değil.

Değerli dostum, yerini doldurmak çoğumuz için olduğu gibi, benim için de çok güç. Artık anılarımızı hatırlayarak, seni sık sık anarak ve gönlümde yaşatarak kendimi teselli edeceğim. Ne mutlu bana ki şu hayatımda senin gibi candan bir dostla karşılaştım. Huzur içinde uyu “Büyük Şef'im”, mekanın cennet olsun.